

Fremsat den 28. marts 2025 af udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen)

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen med Amerikas Forenede Stater

Folketinget meddeler sit samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne i henhold til [art. 30] i aftale om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i

Amerikas Forenede Stater af 21. december 2023 indgår forsvarssamarbejdsaftalen.

Bemærkninger til forslaget

I. Danmarks sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde med USA har dybe historiske rødder. Siden undertegnelsen af Washington-traktaten i 1949 har "Den Nordatlantiske Traktats Organisation" (NATO) sammen med USA udgjort hjørnestenen for Danmarks sikkerhed. Den sikkerhedspolitiske situation i Europa og truslen mod NATO er skærpet, og der er øget behov for, at Danmark og Europa tager større ansvar for vores fælles sikkerhed. Det er samtidig i klar dansk og europæisk interesse, at det transatlantiske bånd styrkes. Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen og daværende amerikanske udenrigsminister Anthony Blinken underskrev den 21. december 2023 aftale om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater af 21. december 2023 ("forsvarssamarbejdsaftalen"). Aftalen med bilag er vedlagt beslutningsforslaget.

Forsvarssamarbejdsaftalen giver USA øget adgang til dansk territorium og mulighed for at udføre militære aktiviteter på og fra dansk jord, som bl.a. kan omfatte udstationering af amerikansk personel, opbevaring af militært materiel og udstyr, vedligeholdelse, træning og øvelser. Aftalen indebærer bl.a. en ændring af den hidtidige danske politik om ikke at tillade permanent tilstedeværelse af udenlandske tropper på dansk jord, som har været gældende siden 1953. Med aftalen udvides USA's mulighed for at tage del i forsvaret af Europa, Norden og Østersøen, hvorved NATO's kollektive forsvar af Europa styrkes. Dermed tager Danmark og USA i fællesskab større ansvar for europæisk og transatlantisk sikkerhed.

USA har indgået bilaterale forsvarssamarbejdsaftaler med en række europæiske lande, herunder de øvrige nordiske lande. Senest underskrev Sverige og Finland i december 2023 tilsvarende aftaler med USA, som blev ratificeret i hhv. august og september 2024. Samlet understøtter de bilaterale aftaler det amerikanske forsvars positionering og transport af personel og materiel i Europa. Dermed bidrager forsvarssamarbejdsaftalerne til NATO's kollektive afskrækkelses- og forsvarsevne.

Formålet med forslaget til folketingsbeslutning er i henhold til grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt., at opnå Folketingets samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne indgår forsvarssamarbejdsaftalen.

II. Forsvarssamarbejdsaftalen med USA fastlægger en opdateret juridisk ramme for amerikansk militær tilstedeværelse på dansk jord og tillader en mere permanent amerikansk militær tilstedeværelse i Danmark. Således giver aftalen amerikanske styrker uhindret adgang til aftalte militære områder og anlæg i Danmark, som aktuelt omfatter flyvestationerne i Karup, Skrydstrup og Aalborg, jf. aftalens bilag A.

Forsvarssamarbejdsaftalen supplerer NATO-statusoverenskomsten af 1951 for NATO-styrker ("NATO SOFA"), som fastsætter generelle rammevilkår for styrker fra NATO's medlemslande, når de opholder sig i et andet NATO-land. Dermed regulerer aftalen sammen med NATO SOFA de amerikanske styrker og deres pårørendes tilstedeværelse på dansk territorium.

III. Forsvarssamarbejdsaftalen har karakter af en folkeretlig bindende traktat. Af aftalens præambel fremgår, at den bygger på Danmarks og USA's fulde respekt for hinandens suverænitet og for formålene og principperne i FN-pagten og Den Nordatlantiske Traktat, som anerkender respektive folkeretlige forpligtelser samt anerkender, at de amerikanske styrkers tilstedeværelse bidrager til at styrke sikkerheden og stabiliteten i Danmark og Danmarks nærområde. Af præambelen fremgår desuden, at aftalen er i overensstemmelse med princippet i NATO SOFA artikel III, stk. 1. i henhold til hvilken, de amerikanske styrkers, deres pårørendes og amerikanske leverandørers tilstedeværelse på dansk territorium er af ikke-permanent natur og uanset varighed anses for at være midlertidig.

IV. Aftalen gælder for en indledende periode på ti år. Efter den indledende periode fortsætter aftalen med at være i kraft, men kan opsiges af en af Parterne med et års skriftligt varsel til den anden Part ad diplomatiske kanaler.

V. Aftalen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

VI. Alle aktiviteter under forsvarssamarbejdsaftalen skal ske med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning og folkeretlige forpligtelser, herunder i forhold til oplagring af visse våbentyper på dansk territorium, jf. forsvarssamarbejdsaftalens artikel 1, stk. 2.

VII. Indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen med USA medfører behov for lovændringer. Forsvarsministeren forventer at fremsætte et lovforslag den 28. marts 2025 med de nødvendige lovændringer med henblik på at tilvejebringe det retlige grundlag for opfyldelse af aftalen. Regeringens indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen kræver derfor Folketingets samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt. Folketingets samtykke søges indhentet gennem dette beslutningsforslag med henblik på, at regeringen på Danmarks vegne indgår forsvarssamarbejdsaftalen med USA.

VIII. Forsvarssamarbejdsaftalen træder i kraft, når USA og Danmark ved noteudveksling har orienteret hinanden om, at hver part har gennemført de interne procedurer, der er nødvendige for aftalens ikrafttræden.

AFTALE OM FORSVARSSAMARBEJDE MELLEM REGERINGEN I DANMARK OG REGERINGEN I AMERIKAS FORENEDE STATER

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Indledning
Art. 1	Anvendelsesområde og formål
Art. 2	Definitioner
Art. 3	Adgang til og brug af aftalte anlæg og områder
Art. 4	Præpositionering af forsvarsmateriel, forsyninger og udstyr
Art. 5	Ejendomsret
Art. 6	Sikkerhed
Art. 7	Ind- og udrejse
Art. 8	Logistisk støtte
Art. 9	Motorkøretøjer
Art. 10	Førerbeviser, autorisationer, erhvervmæssige tilladelser mv.
Art. 11	Flytning af luftfartøjer, skibe og køretøjer
Art. 12	Strafferetlig jurisdiktion
Art. 13	Varetægt og adgang
Art. 14	Disciplin
Art. 15	Retskrav
Art. 16	Afgiftsfritagelse for officielle anskaffelser
Art. 17	Skatte- og afgiftsfritagelse for personer
Art. 18	Indførsel og udførsel til officielle formål
Art. 19	Indførsel og udførsel til private formål
Art. 20	Toldbehandling
Art. 21	Militære velfærdstjenester
Art. 22	Militære postkontorer
Art. 23	Valuta og veksling
Art. 24	Ansættelser
Art. 25	Indgåelse af aftaler med leverandører
Art. 26	Amerikanske leverandørers status
Art. 27	Miljø, sundhed og sikkerhed
Art. 28	Forsyningstjenester og kommunikation
Art. 29	Implementering og tvister
Art. 30	Ikrafttræden, ændringer og varighed
Bilag A	Aftalte anlæg og områder

Regeringen i Danmark ("Danmark") og regeringen i Amerikas Forenede Stater ("USA"), i det følgende samlet benævnt "Parterne" og hver for sig en "Part",

som er bevidste om de rettigheder og forpligtelser, der følger af Den Nordatlantiske Traktat, som er undertegnet i Washington, D. C., den 4. april 1949,

som tager i betragtning, at amerikanske styrker, deres pårørende og amerikanske leverandører kan være til stede på dansk territorium, og at formålet med de amerikanske styrkers tilstedeværelse er at støtte

Parternes indsats for at fremme fred og sikkerhed inden for områder af fælles interesse og til fælles fordel samt at deltage i en fælles forsvarsindsats,

som genkalder sig om deres mere end 70 år lange forsvarssamarbejde og anerkender behovet for at øge deres fælles sikkerhed, bidrage til international fred og stabilitet og styrke samarbejdet på forsvars- og sikkerhedsområdet,

som bekræfter, at dette samarbejde hviler på Parternes fulde respekt for hinandens suverænitet og for formålene og principperne i FN-pagten og Den Nordatlantiske Traktat,

som anerkender deres respektive folkeretlige forpligtelser,

som anerkender, at de amerikanske styrkers tilstedeværelse bidrager til at styrke sikkerheden og stabiliteten i Danmark og regionen,

som ønsker at være fælles om ansvaret for at understøtte de amerikanske styrker, der kan være til stede på dansk territorium, på en rimelig og holdbar måde,

som anerkender overenskomsten mellem deltagerne i Den Nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker, som er undertegnet i London den 19. juni 1951 ("NATO SOFA") og trådte i kraft den 23. august 1953, herunder overenskomstens bestemmelse om særskilte tillægsordninger til NATO SOFA,

som anerkender aftalen om anskaffelser og logistiksamarbejde mellem det danske forsvarsministerium og det amerikanske forsvarsministerium, som er undertegnet i Ballerup og Stuttgart henholdsvis den 25. november 2021 og den 15. marts 2022 ("ACSA") og trådte i kraft den 15. marts 2022,

som anerkender aftalen mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater om almindelig sikkerhed for militære oplysninger, som er indgået ved noteudveksling i København den 23. januar og 27. februar 1981 ("Informationssikkerhedsaftalen") og trådte i kraft den 27. februar 1981,

som i overensstemmelse med princippet i NATO SOFA artikel III, stk. 1, anerkender, at de amerikanske styrkers, deres pårørendes og amerikanske leverandørers tilstedeværelse på dansk territorium i henhold til denne aftale er ikke-permanent af natur og uanset varighed anses for at være midlertidig, og

som ønsker at indgå aftale om et styrket samarbejde mellem Danmark og USA,

har aftalt som følger:

ARTIKEL 1

ANVENDELSESOMRÅDE OG FORMÅL

1. Denne aftale fastlægger rammerne for et styrket samarbejde mellem Danmark og USA på forsvars- og sikkerhedsområdet og supplerer de vilkår og betingelser, der er fastsat i NATO SOFA, og som regulerer de amerikanske styrkers og deres pårørendes tilstedeværelse på dansk territorium og, i de konkrete situationer der følger af denne aftale, amerikanske leverandørers tilstedeværelse og aktiviteter på dansk territorium.

2. Alle aktiviteter i henhold til denne aftale skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser, herunder i forhold til oplagring af visse våbentyper på dansk territorium. Intet i denne aftale ændrer dansk politik i forhold til oplagring eller deployering af atomvåben på dansk territorium.

ARTIKEL 2

DEFINITIONER

I denne aftale har nedenstående udtryk følgende betydning:

1. "amerikanske styrker" betyder enheden bestående af styrken og det civile element samt al ejendom og officielle amerikanske oplysninger, al udstyr og alt materiel (herunder køretøjer, skibe og luftfartøjer, der benyttes af USA eller på USA's vegne) tilhørende de amerikanske væbnede styrker, der befinder sig på dansk territorium.
2. "styrke" har den betydning, der fremgår af NATO SOFA artikel I, stk. 1, litra (a).
3. Medmindre andet fremgår af denne aftales artikel 15, har "civilt element" den betydning, der fremgår af NATO SOFA artikel I, stk. 1, litra (b), og omfatter endvidere:
  - a) ansatte hos ikke-danske, ikke-kommercielle organisationer, som er amerikanske statsborgere eller har sædvanlig bopæl på amerikansk territorium, og som ikke har sædvanlig bopæl på dansk territorium, og som ledsager de amerikanske styrker på dansk territorium med det ene formål at bidrage til disse styrkers trivsel, moral eller oplæring, og
  - b) pårørende, der arbejder for de amerikanske styrker, herunder i relation til de militære velfærdstjenester, der er beskrevet i denne aftales artikel 21 og 22, og for de ikke-kommercielle organisationer, der er nævnt i stk. 3, litra (a).
4. "amerikanske leverandører" betyder virksomheder, der hverken er stiftet eller normalt er hjemmehørende på dansk territorium i henhold til dansk lovgivning, herunder disses ansatte, ansatte hos amerikanske leverandører, der hverken er danske statsborgere eller har sædvanlig bopæl på dansk territorium, og personer, som hverken er danske statsborgere eller har sædvanlig bopæl på dansk territorium, når sådanne virksomheder eller personer opholder sig på dansk territorium i deres egenskab af leverandører eller underleverandører i henhold til kontrakt med det amerikanske forsvarsministerium om levering af varer og tjenesteydelser i forbindelse med aktiviteter i henhold til denne aftale.
5. "danske leverandører" betyder virksomheder, der er stiftet eller normalt er hjemmehørende på dansk territorium i henhold til dansk lovgivning, herunder disses ansatte, ansatte hos amerikanske leverandører, der er danske statsborgere eller har sædvanlig bopæl på dansk territorium, og personer, som er danske statsborgere eller har sædvanlig bopæl på dansk territorium, når sådanne virksomheder eller personer opholder sig på dansk territorium i deres egenskab af leverandører eller underleverandører i henhold til kontrakt med det amerikanske forsvarsministerium om levering af varer og tjenesteydelser i forbindelse med aktiviteter i henhold til denne aftale.
6. "pårørende" har den betydning, der fremgår af NATO SOFA artikel I, stk. 1, litra (c), og omfatter endvidere et familiemedlem til et medlem af styrken eller det civile element, som:
  - a) er økonomisk, juridisk eller af helbredsmæssige årsager afhængigt af og forsørges af den pågældende,
  - b) bor sammen med den pågældende i den bolig, som den pågældende bor i, og
  - c) opholder sig på dansk territorium med samtykke fra styrkens myndigheder.
7. "aftalte anlæg og områder" betyder de anlæg og områder på dansk territorium, der fremgår af denne aftales bilag A, og eventuelle øvrige nærmere aftalte anlæg og områder på dansk territorium, som efterfølgende stilles til rådighed af Danmark, og som de amerikanske styrker, amerikanske leverandører, danske leverandører, pårørende og eventuelle andre, som Parterne måtte aftale i fællesskab, har ret til at få adgang til og benytte i henhold til denne aftale.
8. "administrativ repræsentant" betyder for Danmarks vedkommende det danske forsvarsministerium og for USA's vedkommende det amerikanske forsvarsministerium eller disses respektive udpegede repræsentanter.

9. "officielle amerikanske oplysninger" betyder oplysninger, som tilhører USA, er udarbejdet for eller af USA, eller som USA råder over, herunder når en leverandør på daglig basis råder over eller benytter sådanne oplysninger på vegne af USA's regering.

ARTIKEL 3

ADGANG TIL OG BRUG AF AFTALTE ANLÆG OG OMRÅDER

1. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører, danske leverandører, pårørende og eventuelle andre, som Parterne måtte blive enige om, har tilladelse til at få uhindret adgang til og brug af de aftalte anlæg og områder med henblik på besøg, træning, øvelser, manøvrer, gennemrejse, støtte og hermed forbundne aktiviteter, optankning af luftfartøjer, bunkring af skibe, landing og hjemføring af luftfartøjer, midlertidig vedligeholdelse af køretøjer, skibe og luftfartøjer, indkvartering af personel, kommunikation, samling og deployering af styrker og materiel, præpositionering af materiel, forsyninger og udstyr, bistand og samarbejdsaktiviteter i forbindelse med sikkerhed, fælles og kombinerede træningsaktiviteter, aktiviteter i forbindelse med humanitær bistand og nødhjælp, beredskabsoperationer, byggerier til understøttelse af fælles aftalte aktiviteter samt eventuelle øvrige formål, som Parterne eller deres administrative repræsentanter måtte aftale, herunder formål, som ligger inden for rammerne af Den Nordatlantiske Traktat. Parterne har fælles adgang til og kan gøre fælles brug af de aftalte anlæg og områder, bortset fra eventuelle dele af disse, der udtrykkeligt er reserveret af Parterne eller deres administrative repræsentanter til de amerikanske styrkers eksklusive adgang og brug.

2. Til støtte for disse aktiviteter og formål giver Danmark, de amerikanske styrker tilladelse til at foretage adgangskontrol ved indgangen til de aftalte anlæg og områder eller dele af disse, som er stillet til rådighed for de amerikanske styrker til deres eksklusive brug, og til at koordinere adgangen til de aftalte anlæg og områder, der benyttes af både de amerikanske styrker og de danske væbnede styrker, med de danske myndigheder af sikkerhedshensyn. De administrative repræsentanter skal etablere procedurer til samarbejde om operationelle og sikkerhedsmæssige spørgsmål vedrørende adgang, herunder adgangskontrol, til de aftalte anlæg og områder.

3. Efter anmodning herom og med henblik på understøttelse af de amerikanske styrker skal Danmarks administrative repræsentant i rimeligt omfang bestræbe sig på at facilitere midlertidig adgang til og brug af privat ejendom og anlæg (herunder veje, havne og flyvepladser) og offentlig ejendom og anlæg (herunder veje, havne og flyvepladser), som ikke er omfattet af de aftalte anlæg og områder, herunder ejendom og anlæg, som statslige eller kommunale myndigheder ejer eller råder over, for de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører skal ikke betale de omkostninger, der måtte være forbundet med denne facilitering.

4. Når de aftalte anlæg og områder stilles til rådighed og benyttes, skal Parterne tage behørigt hensyn til operationelle og sikkerhedsmæssige spørgsmål.

5. Danmark må ikke opkræve leje eller lignende udgifter for de aftalte anlæg og områder, der stilles til rådighed for de amerikanske styrker, herunder de aftalte anlæg og områder, som benyttes af de amerikanske styrker og de danske væbnede styrker i fællesskab.

6. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører kan udføre bygningsarbejde og foretage ændringer og forbedringer på de aftalte anlæg og områder med henblik på at understøtte de aktiviteter og formål, der er anført i stk. 1 ovenfor. De amerikanske styrker skal konsultere med Danmarks administrative repræsentant om spørgsmål vedrørende sådant bygge-, ændrings- og forbedringsarbejde under hensyntagen til Parternes fælles intention om, at de tekniske krav og byggestandarder for sådant arbejde, der udføres af de amerikanske styrker eller på disses vegne, bør være i overensstemmelse

med Parternes krav og standarder. De amerikanske styrker kan udføre sådant bygge-, ændrings- og forbedringsarbejde ved brug af eget udstyr og personel.

7. De amerikanske styrker er ansvarlige for bygge- og udviklingsomkostninger for de aftalte anlæg og områder, som de får stillet til rådighed til deres eksklusive brug, og for hermed forbundne drifts- og vedligeholdelsesomkostninger, medmindre andet fremgår af en særskilt ordning eller international aftale mellem Parterne.

8. Parterne betaler hver især deres forholdsmæssige andel af bygge- og udviklingsomkostninger og drifts- og vedligeholdelsesomkostninger for de aftalte anlæg og områder, der stilles til rådighed til fælles brug, eller på anden måde benyttes af de amerikanske styrker og de danske væbnede styrker i fællesskab, medmindre andet fremgår af en særskilt ordning eller international aftale mellem Parterne.

9. Byggeaktiviteter, som udføres af de amerikanske styrker, skal finansieres i overensstemmelse med amerikansk lovgivning.

10. Danmarks administrative repræsentant skal bestræbe sig i rimeligt omfang på at facilitere, at de amerikanske styrker kan gennemføre de i denne artikel omhandlede aktiviteter, ved at indhente de nødvendige danske godkendelser og tilladelser til, at sådant bygge-, ændrings- og forbedringsarbejde kan udføres af de amerikanske styrker eller på disses vegne. Disse godkendelser og tilladelser udstedes uden omkostning for de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører.

11. Parterne skal samarbejde om planlægningen i forhold til brug og udvikling af de aftalte anlæg og områder samt omkringliggende og tilstødende anlæg og områder af hensyn til den langsigtede gennemførelse af denne aftale.

ARTIKEL 4

PRÆPOSITIONERING AF FORSVARSMATERIEL, FORSYNINGER OG UDRUSTNING

1. De amerikanske styrker kan efter konsultation mellem Parterne, og under hensyntagen til begge Parternes synspunkter, transportere, præpositionere og opbevare forsvarsmateriel, forsyninger og udstyr ("præpositioneret materiel") på de aftalte anlæg og områder samt andre steder, som Parterne måtte aftale i fællesskab. De amerikanske styrker skal på forhånd underrette de danske væbnede styrker om typer, mængder og leveringsplaner for sådant præpositioneret materiel, som de amerikanske styrker planlægger at transportere eller præpositionere på dansk territorium, samt hvilke amerikanske leverandører og danske leverandører, der står for leverancerne.

2. Det er alene de amerikanske styrker, der må benytte de amerikanske styrkers præpositionerede materiel og de anlæg eller dele af anlæg, der er udpeget til opbevaring af præpositioneret materiel. Det er alene de amerikanske styrker, der har kontrol over adgangen til, brugen af og råderetten over det præpositionerede materiel, og de amerikanske styrker har til enhver tid uindskrænket ret til at bortfjerne dette fra dansk territorium.

3. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører skal have uhindret adgang til og brug af lagerfaciliteter til alt, hvad der har med forhåndsoplagring og opbevaring af præpositioneret materiel at gøre, herunder levering, forvaltning, inspektion, brug, vedligehold og bortfjernelse af sådant præpositioneret materiel, uanset om de pågældende lagerfaciliteter er de aftalte anlæg og områder. Luftfartøjer, køretøjer og skibe, der benyttes af de amerikanske styrker eller på disses vegne, har adgang

til danske lufthavne og havne og andre aftalte steder til levering, opbevaring og vedligehold på samt bortfjernelse fra dansk territorium af de amerikanske styrkers præpositionerede materiel.

4. Parterne eller deres administrative repræsentanter skal i nødvendigt omfang konsultere hinanden om de aktiviteter, der er omfattet af denne artikel.

ARTIKEL 5

EJENDOMSRET

1. Alle bygninger, ikke-flytbare konstruktioner og fastmonterede byggeelementer i de aftalte anlæg og områder skal forblive dansk ejendom, også efter eventuelle ændringer eller forbedringer udført af de amerikanske styrker. Alle sådanne bygninger, konstruktioner og byggeelementer, som opføres af de amerikanske styrker, tilhører Danmark efter opførelsen, men må benyttes af de amerikanske styrker, indtil de amerikanske styrker ikke længere har behov herfor.

2. Alle aftalte anlæg og områder eller dele heraf, herunder bygninger, ikke-flytbare konstruktioner og byggeelementer, der opføres af de amerikanske styrker, overdrages tilbage til Danmark i fri og ubehæftet stand, når disse ikke længere benyttes af de amerikanske styrker, dog således at dette ikke må være forbundet med udgifter for USA. Parterne eller deres administrative repræsentanter skal konsultere hinanden om vilkårene for tilbageoverdragelsen af de aftalte anlæg og områder, herunder med hensyn til en eventuel godtgørelse af restværdien af forbedringer eller byggerier, som er udført af USA.

3. Alt materiel, al udstyr og alle varer, forsyninger, flytbare konstruktioner og andet løsøre, som de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører har indført til eller erhvervet på dansk territorium i forbindelse med denne aftale, skal forblive disses ejendom, indtil de opgiver ejendomsretten hertil.

4. Parterne eller deres udpegede repræsentanter kan konsultere hinanden om overdragelse eller køb af eventuelt overskudsudstyr tilhørende de amerikanske styrker i det omfang, at dette er i overensstemmelse med amerikansk lovgivning.

ARTIKEL 6

SIKKERHED

1. Danmark skal træffe de foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at sikre og beskytte de amerikanske styrker, amerikanske leverandører, danske leverandører, pårørende og præpositioneret materiel og for at sikre og beskytte officielle amerikanske oplysninger. De danske og amerikanske militære myndigheder skal arbejde tæt sammen om at sørge for denne sikkerhed og beskyttelse.

2. Danmark bemyndiger i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 10, hermed de amerikanske styrker til at udøve alle rettigheder og beføjelser, der er nødvendige for de amerikanske styrkers brug, drift og forsvar af samt kontrol over de aftalte anlæg og områder, herunder at iværksætte forholdsmæssige foranstaltninger til at opretholde eller genoprette orden og beskytte amerikanske styrker, amerikanske leverandører, danske leverandører og pårørende. De amerikanske styrker skal koordinere sikkerhedsplaner, herunder etablere samarbejdsprocedurer vedrørende sikkerhedsforanstaltninger, med de relevante myndigheder i Danmark.

ARTIKEL 7

IND- OG UDREJSE

1. Danmark kan ikke stille krav om medunderskrift af marchordrer i henhold til NATO SOFA artikel III, stk. 2, litra (b).
2. Danmark kan i overensstemmelse med NATO SOFA ikke stille krav om pas eller visum ved indrejse til og udrejse fra dansk territorium for medlemmer af styrken, som foreviser det nødvendige personlige identifikationskort og en gyldig marchordre. Danmark kan heller ikke stille krav om visum ved indrejse til og udrejse fra dansk territorium for medlemmer af det civile element, pårørende og amerikanske leverandører, som foreviser et gyldigt pas og et identifikationskort udstedt af det amerikanske forsvarsministerium, en marchordre eller en skriftlig bemyndigelse udstedt af den kompetente amerikanske myndighed. De danske myndigheder indfører i pas tilhørende medlemmer af det civile element, amerikanske leverandører og pårørende eventuelle anmærkninger, der måtte være påkrævede i henhold til dansk lovgivning.
3. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende er fritaget for regler om registrering og kontrol af udlændinge.
4. Hvis et medlem af de amerikanske styrker dør på dansk territorium eller forlader dansk territorium som led i tjenesten, har den pågældendes pårørende i en periode på halvfems (90) dage efter medlemmets død eller udrejse fortsat status som pårørende i henhold til denne aftale. Hvor der er tale om børn, der på tidspunktet for den pågældendes død eller udrejse allerede er tilmeldt en uddannelsesinstitution på dansk territorium, har disse fortsat status som pårørende i en periode på mindst tredive (30) kalenderdage efter skoleårets afslutning eller det pågældende barns udmeldelse fra uddannelsen.

ARTIKEL 8

LOGISTISK STØTTE

1. Danmark bestræber sig bedst muligt på, efter anmodning herom og under hensyntagen til egne nationale behov og tilgængelige kapaciteter, at yde logistikstøtte til de amerikanske styrkers aktiviteter i overensstemmelse med denne aftale.
2. Denne logistikstøtte ydes og de hermed forbundne omkostninger refunderes i givet fald i overensstemmelse med eksisterende aftaler eller ordninger, herunder ACSA, medmindre andet måtte være aftalt mellem Parterne.
3. For så vidt angår logistikstøtte, der ikke er omfattet af stk. 2 ovenfor, skal de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører betale et rimeligt beløb til dækning af de omkostninger, der er forbundet med logistikstøtte, som de har bestilt og modtaget i forbindelse med aktiviteter, der er omfattet af denne aftale. I denne forbindelse må Danmark i overensstemmelse med gensidigt fastlagte procedurer og efter fradrag af afgifter mv. i overensstemmelse med denne aftales artikel 16 ikke stille de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører ringere end de danske væbnede styrker.

ARTIKEL 9

MOTORKØRETØJER

1. De danske myndigheder skal respektere gyldig registrering, inspektion og tilladelser, som er foretaget eller udstedt af amerikanske militære myndigheder og civile myndigheder i USA, de amerikanske

delstater eller disses politiske underinddelinger for motorkøretøjer og påhængskøretøjer tilhørende de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende.

2. De amerikanske militære myndigheder skal træffe passende sikkerhedsforanstaltninger med hensyn til officielle motorkøretøjer og påhængsvogne, som de har registreret og udstedt tilladelser for, eller som benyttes af de amerikanske styrker på dansk territorium.

3. For så vidt angår de amerikanske styrkers officielle køretøjer og påhængsvogne skal de danske myndigheder efter anmodning fra de amerikanske militære myndigheder og uden betaling eller inspektion, udstede militære nummerplader efter samme procedurer som dem, der gælder for de danske væbnede styrker.

4. For så vidt angår motorkøretøjer og påhængsvogne, der ejes privat af medlemmer af de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende og anvendes til private formål, udsteder de danske myndigheder efter anmodning og uden betaling nummerplader, der ikke adskiller sig fra dem, der udstedes til den danske befolkning i al almindelighed.

5. Medlemmer af de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende er forpligtet til at sørge for, at deres privatejede motorkøretøjer og påhængsvogne, der anvendes til private formål, er sikre. I den forbindelse skal sådanne køretøjer, som er registreret i Danmark, undergå periodiske syn.

6. Stk. 3, 4 og 5 ovenfor, herunder bestemmelsen om de danske myndigheders udstedelse af eventuel dokumentation for eller kendemærker til køretøjer, gennemføres i overensstemmelse med gensidigt fastlagte procedurer.

7. Medlemmer af de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende er forpligtet til at respektere dansk lovgivning i forhold til motoransvarsforsikringsdækning for motorkøretøjer og påhængsvogne, der er privatejede og anvendes til private formål, mens de befinder sig på dansk territorium.

ARTIKEL 10

FØRERBEVISER, AUTORISATIONER, ERHVERVSMÆSSIGE TILLADELSER MV.

1. Førerbeviser og andre tilladelser, som de amerikanske myndigheder har udstedt til et medlem af de amerikanske styrker eller en amerikansk leverandør, og som giver indehaveren ret til at benytte styrkens køretøjer, skibe eller luftfartøjer, er gyldige til sådan brug på dansk territorium.

2. De danske myndigheder skal, uden at stille krav om køreprøve eller forlange betaling, godtage gyldigheden af førerbeviser udstedt af USA, de amerikanske delstater eller disses politiske underinddelinger er gyldige og således kan bruges af medlemmer af de amerikanske styrker og deres pårørende samt amerikanske leverandører til kørsel i deres private motorkøretøjer. Der gælder ingen krav om internationalt førerbevis.

3. Danmark kan ikke stille krav om, at medlemmer af de amerikanske styrker eller amerikanske leverandører skal være i besiddelse af erhvervsmæssige tilladelser udstedt af Danmark for at kunne levere tjenesteydelser som led i deres officielle eller kontraktmæssige forpligtelser over for de amerikanske styrker og disses pårørende eller over for amerikanske leverandører samt over for eventuelle andre personer, som Parterne måtte aftale i fællesskab.

ARTIKEL 11

FLYTNING AF LUFTFARTØJER, SKIBE OG KØRETØJER

1. Luftfartøjer, skibe og køretøjer, som benyttes af de amerikanske styrker eller udelukkende benyttes på vegne af disse, kan frit indføres til, udføres fra og færdes på dansk territorium med respekt for relevante regler om sikkerhed og færdsel til vands, til lands og i luften. Der kan ikke ske ombordstigning eller inspektion af sådanne luftfartøjer, skibe og køretøjer uden USA's samtykke.
2. Luftfartøjer, der benyttes af de amerikanske styrker eller udelukkende benyttes på vegne af disse, har tilladelse til at overflyve, foretage optankning i luften over samt lande og lette på dansk territorium. Der kan for sådanne luftfartøjer ikke opkræves luftfarts- eller øvrige afgifter (såsom overflyvnings-, en route- eller terminalafgift) eller landings- og parkeringsafgifter på statsejede og -drevne flypladser på dansk territorium.
3. For skibe, der benyttes af de amerikanske styrker eller udelukkende benyttes på vegne af disse, kan der ikke opkræves lods- eller havneafgift, omlastningsafgift, havnepenge mv. i statsejede og -drevne havne på dansk territorium.
4. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører, der optræder på vegne af de amerikanske styrker, betaler et rimeligt beløb for bestilte og modtagne tjenesteydelser efter satser, som efter fritagelse for skatter, gebyrer eller lignende betalinger i overensstemmelse med denne aftales artikel 16, ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for de danske væbnede styrker.

ARTIKEL 12

STRAFFERETLIG JURISDIKTION

1. Danmark anerkender den særlige vigtighed af, at de amerikanske militære myndigheder har den disciplinære myndighed over medlemmer af de amerikanske styrker, og den betydning, som denne disciplinære myndighed har for styrkernes operationelle beredskab. Danmark gør derfor, på USA's anmodning og som følge af den fælles forsvarsforpligtelse, brug af sin suveræne ret til at frafalde fortrinsretten til at udøve strafferetlig jurisdiktion over medlemmer af de amerikanske styrker i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra (c). De danske myndigheder kan i konkrete tilfælde af særlig vigtighed for Danmark vælge at tilbagekalde frafaldelsen ved afgivelse af en skriftlig erklæring over for de kompetente amerikanske militære myndigheder senest tredive (30) dage efter modtagelse af den underretning, der er anført i stk. 2 nedenfor. De danske myndigheder kan endvidere afgive en sådan erklæring over for de kompetente amerikanske myndigheder før modtagelse af underretningen.
2. De amerikanske styrker skal hurtigst praktisk muligt underrette de danske myndigheder om enhver sag, der er omfattet af stk. 1 ovenfor, bortset fra ved mindre lovovertrædelser.
3. Når et medlem af de amerikanske styrker eller en pårørende retsforfølges af de danske myndigheder, har de almindelige domstole i Danmark jurisdiktion.
4. Medlemmer af de amerikanske styrker og pårørende kan ikke retsforfølges in absentia uden deres samtykke.
5. Ved vurderingen af, om en påstået lovovertrædelse hidrører fra en handling eller undladelse foretaget af et medlem af de amerikanske styrker under udøvelsen af tjenstlige pligter i henhold til NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra (a), nr. (ii), anses en attestering fra de relevante amerikanske militære myndigheder

på dansk territorium om, at nævnte handling eller undladelse er begået under udøvelsen af tjenstlige pligter, for at udgøre et endegyldigt bevis for dette.

6. Idet det anerkendes, at Danmark har ret til at iværksætte relevante efterforskningsmæssige skridt ved påståede lovovertrædelser, arbejder Parternes kompetente myndigheder sammen om at foretage alle nødvendige undersøgelser af påståede lovovertrædelser som anført i NATO SOFA artikel VII, stk. 6, litra (a).

7. Det er Parternes hensigt at vedtage nødvendige gensidigt fastlagte procedurer til fremme af deres samarbejde i henhold til denne artikel.

ARTIKEL 13

VARETÆGT OG ADGANG

1. De danske myndigheder skal straks underrette de amerikanske militære myndigheder, når et medlem af de amerikanske styrker eller en pårørende bliver anholdt eller varetægtsfængslet af de danske myndigheder. De amerikanske militære myndigheder skal efter anmodning herom have øjeblikkelig adgang til den pågældende og har ret til at være til stede under hele sagens forløb, herunder ved de danske myndigheders afhøring af den pågældende.

2. I overensstemmelse med gensidigt fastlagte procedurer skal et medlem af de amerikanske styrker eller en pårørende, som efterforskes eller venter på at blive stillet for retten af de danske myndigheder, efter anmodning fra de amerikanske militære myndigheder forblive eller placeres under de amerikanske militære myndigheders kontrol, indtil sagen (herunder en eventuel ankesag) er endeligt afsluttet, og de danske myndigheder skal tage de nødvendige skridt for at sikre dette. I sådanne tilfælde skal de amerikanske militære myndigheder sikre, at medlemmet af styrken er til stede under sådanne sager, og efter bedste evne sikre, at et medlem af det civile element eller en pårørende er til stede under enhver sag ved de danske myndigheder, hvor den pågældendes tilstedeværelse er påkrævet. Hvis en dansk retssag endnu ikke er afsluttet inden for et (1) år fra dens indledning, bortfalder de amerikanske militære myndigheders forpligtelser efter denne bestemmelse. Denne frist kan i særlige tilfælde forlænges efter aftale mellem de amerikanske militære myndigheder og de rette danske myndigheder.

3. Enhver periode, den pågældende har været frihedsberøvet af de danske myndigheder eller enhver periode, den pågældende har tilbragt i de amerikanske militære myndigheders varetægt, trækkes fra en fængselsstraf, som den pågældende måtte blive idømt i samme sag.

4. Hvis et medlem af de amerikanske styrker eller en pårørende idømmes fængselsstraf af en dansk domstol, afsones denne i en eller flere af den danske kriminalforsorgs institutioner, som Parterne har udpeget til dette formål, medmindre andet er aftalt mellem Parterne. De amerikanske militære myndigheder skal efter koordinering med de danske myndigheder have tilladelse til at besøge sådanne personer uden for normal besøgstid og yde dem bistand og støtte, herunder i relation til deres helbred, velfærd og moral, såsom med tøj, mad, sengetøj, læge- og tandlægehjælp samt religiøs vejledning. Familiemedlemmer skal efter koordinering med de danske myndigheder have tilladelse til at besøge sådanne personer inden for normal besøgstid og eventuelt også efter særlig aftale og yde dem passende bistand, herunder i relation til deres helbred, velfærd og moral.

ARTIKEL 14

DISCIPLIN

1. De amerikanske militære myndigheder er, i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 10, ansvarlige for at opretholde disciplin og orden blandt de amerikanske styrker og kan oprette militærpolitienheder på de aftalte anlæg og områder, hvor der er amerikanske styrker til stede.
2. Hvis de aftalte anlæg og områder benyttes i fællesskab med de danske væbnede styrker, skal de relevante amerikanske og danske myndigheder koordinere aktiviteter med hinanden i henhold til denne artikel.
3. Idet det anerkendes, at Danmark har den suveræne retshåndhævende myndighed på dansk territorium, kan de amerikanske militære myndigheder efter gensidigt fastlagte procedurer, og i koordination med repræsentanter fra danske myndigheder, tillade brugen af militærpolitienheder til at opretholde disciplin og orden blandt de amerikanske styrker i områder tæt ved militæranlæg og områder, hvor der er amerikanske styrker til stede.

ARTIKEL 15

RETSKRAV

1. Medlemmer af de amerikanske styrker, herunder det civile element, kan ikke gøres til genstand for civile retskrav eller administrative sanktioner, der udspringer af handlinger eller undladelser begået af disse under udøvelsen af tjenstlige pligter. Sådanne krav kan fremlægges for de rette danske myndigheder og behandles i overensstemmelse med bestemmelserne i NATO SOFA artikel VIII.
2. "Det civile element" omfatter i denne artikel alle personer, som uanset nationalitet eller bopæl er ansat hos amerikanske myndigheder og som led i ansættelsen udøver tjenstlige pligter, der er pålagt af de amerikanske styrker, men omfatter ikke amerikanske leverandører, danske leverandører og ansatte hos sådanne leverandører eller hos ikke-kommercielle organisationer uanset deres nationalitet eller bopæl.
3. I relation til vurderingen af, om der foreligger et muligt civilretligt erstatningsansvar som følge af en handling eller undladelse begået af et medlem af de amerikanske styrker, herunder det civile element, under udøvelsen af tjenstlige pligter, anses en attestering fra den relevante amerikanske militære myndighed om, at handlingen eller undladelsen er begået under udøvelsen af tjenstlige pligter, for at udgøre et endegyldigt bevis for dette.
4. Der kan ikke mod medlemmer af de amerikanske styrker, herunder det civile element, afsiges udeblivelsesdom eller iværksættes foranstaltninger, som er i strid med disses interesser, når de er midlertidigt forhindret af deres tjenstlige pligter eller lovligt fravær i at deltage i en sag, der ikke er en straffesag. Hvis denne bestemmelse medfører en ugrundet forsinkelse af en sag, der ikke er en straffesag, skal de amerikanske militære myndigheder efter anmodning fra de danske myndigheder straks be- eller afkræfte, om den pågældende fortsat er forhindret i at deltage på grund af tjenstlige pligter eller lovligt fravær, og oplyse over for de danske myndigheder, hvornår den pågældende forventes at være tilbage.

ARTIKEL 16

AFGIFTSFRITAGELSE FOR OFFICIELLE ANSKAFFELSER

1. Anskaffelser foretaget af de amerikanske styrker eller på disses vegne i form af varer, materiel, forsyninger, tjenesteydelser, udstyr og andre ejendele, som (a) sker med de amerikanske styrker som endelig

slutbruger, (b) skal forbruges som led i opfyldelsen af en kontrakt med de amerikanske styrker eller på disses vegne eller (c) skal inkorporeres i effekter eller faciliteter, der benyttes af de amerikanske styrker, er fritaget for merværdiafgift ("moms"), salgsskatter, brugsskatter, punktafgifter og lignende skatter samt eventuelle skatter, der senere måtte erstatte disse. De amerikanske styrker skal forsyne de kompetente danske myndigheder med passende attestering af at nævnte varer, materiel, forsyninger, tjenesteydelser, udstyr og andre ejendele er til de amerikanske styrker.

2. Fritagelsen gælder for de anskaffelser, der er anført i stk. 1 ovenfor, i overensstemmelse med gensidigt fastlagte procedurer. Fritagelsen gælder på købstidspunktet, forudsat at der med købet følger den passende attestering, jf. stk. 1 ovenfor. For så vidt angår punktafgifter gælder fritagelsen kun på købstidspunktet, hvis nævnte varer, materiel, udstyr og andre ejendele erhverves fra en oplagshaver eller direkte fra de danske væbnede styrker. I alle andre tilfælde, eller hvis det ikke er muligt for sælger at give fritagelsen i forbindelse med købet, gives fritagelsen ved godtgørelse af beløbet inden for tredive (30) dage efter modtagelse af en anmodning herom.

3. For denne aftale gælder gennemgående, at fritagelse for punktafgifter alene indrømmes for de punktafgifter, der svares ved overgangen til forbrug, eller som fremgår af fakturaen.

ARTIKEL 17

SKATTE- OG AFGIFTSFRITAGELSE FOR PERSONER

1. Medlemmer af de amerikanske styrker er ikke pligtige at betale skatter, afgifter eller lignende, herunder moms, på dansk territorium for køb, ejerskab, besiddelse, brug og overdragelse, internt i styrken eller i forbindelse med dødsfald, af løsøre, der indføres til eller erhverves på dansk territorium til egen privat brug. Sådanne varer må i forhold til mængde ikke overstige et rimeligt omfang til privat brug og må ikke som følge af deres natur eller antal indikere, at de indkøbes til kommercielle formål. De i denne artikel beskrevne fritagelser for medlemmer af de amerikanske styrker gælder også for pårørende som defineret, jf. denne aftales artikel 2, stk. 6. Fritagelsen indrømmes ved købstidspunktet, hvis dette er muligt, eller sker ved refusion af beløbet inden for tredive (30) dage efter anmodning herom efter gensidigt fastlagte procedurer.

2. For denne aftale gælder gennemgående at fritagelser for punktafgifter alene indrømmes for de punktafgifter, der skal svares ved overgangen til forbrug, eller fremgår af fakturaen.

3. Medlemmer af de amerikanske styrker og pårørende, som på dansk territorium har eller bruger radio- og tv-modtageapparater samt enheder med mulighed for internetopkobling, er fritaget for afgifter, licens, gebyrer og lignende vedrørende denne brug eller besiddelse.

4. Motorkøretøjer, der ejes af medlemmer af de amerikanske styrker og pårørende, er fritaget for dansk beskatning af besiddelse og brug af biler på danske veje, registreringsafgift og lignende, men ikke for betaling af vej-, bro- og tunnelafgift på samme måde som den almindelige danske befolkning.

5. Fritagelsen for indkomstskat i henhold til NATO SOFA artikel X gælder endvidere indkomst, der oppebæres af medlemmer af de amerikanske styrker, pårørende, der hverken er danske statsborgere eller har sædvanlig bopæl i Danmark, og amerikanske leverandører og som hidrører fra ansættelse ved de organisationer, der er anført i denne aftales artikel 2.3, og aktiviteter nævnt i denne aftales artikel 21 og 22, samt fra kilder uden for Danmarks grænser.

6. Dansk lovgivnings bestemmelser vedrørende arbejdsgiveres og selvstændige erhvervsdrivendes pligt til at indeholde eller forudbetale indkomstskat og socialt sikringsbidrag gælder ikke for indkomst, der ikke er skattepligtig i Danmark.

ARTIKEL 18

INDFØRSEL OG UDFØRSEL TIL OFFICIELLE FORMÅL

1. Med henvisning til NATO SOFA artikel XI, er det tilladt at indføre varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele til dansk territorium, som (a) indføres af de amerikanske styrker, (b) er beregnet til slutbrug hos de amerikanske styrker eller på vegne af disse, herunder til understøttelse af militære velfærdstjenester, jf. denne aftales artikel 21 og 22, (c) skal bruges eller forbruges som led i opfyldelsen af en kontrakt med de amerikanske styrker eller på disses vegne eller (d) skal inkorporeres i genstande eller faciliteter, der benyttes af de amerikanske styrker. Der opkræves ikke told, import-, registreringsafgifter eller lignende, herunder blandt andet brugsskatter, punktafgifter og moms i forbindelse med sådan indførsel.

2. Udførsel af varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele, jf. stk. 1 ovenfor, fra dansk territorium er fritaget for dansk eksporttold.

3. For denne aftale gælder gennemgående, at fritagelsen for punktafgifter alene indrømmes for de punktafgifter, der svares ved overgangen til forbrug, eller fremgår af fakturaen.

4. Parterne samarbejder i nødvendigt omfang for at sikre, at nævnte varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele alene indføres i rimelige mængder. De amerikanske styrker attesterer over for de danske myndigheder, jf. NATO SOFA artikel XI, stk. 4, at nævnte varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele er berettiget til fritagelserne i overensstemmelse med vilkårene i denne artikel. Deponering af attesten anses for at opfylde alle danske myndighedskrav vedrørende toldkontrol for de varer, der indføres og udføres af de amerikanske styrker eller på disses vegne i henhold til denne artikel. Såfremt nævnte varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele indføres af amerikanske leverandører eller danske leverandører i henhold til bestemmelserne i denne artikel, er de amerikanske styrker forpligtet til at forlange, at leverandørerne udelukkende benytter effekterne til opfyldelse af kontrakter med de amerikanske styrker.

5. Varer, materiel, forsyninger, udstyr og andre ejendele, jf. stk. 1 ovenfor, er fritaget for eventuelle skatter, som ellers skulle betales efter indførslen eller anskaffelsen heraf.

ARTIKEL 19

INDFØRSEL OG UDFØRSEL TIL PRIVATE FORMÅL

1. Under deres tjeneste på dansk territorium, kan medlemmer af de amerikanske styrker og amerikanske leverandører told- og skattefrit indføre personlige ejendele, møbler, et (1) privat motorkøretøj pr. person, der er fyldt 18 år, og andre varer, der er beregnet til egen eller husstandens brug eller forbrug. Sådanne indførsler må ikke overstige et rimeligt omfang til privat brug og må ikke som følge af deres natur eller antal indikere, at varerne indføres til kommercielle formål. De i denne artikel beskrevne fritagelser for medlemmer af de amerikanske styrker gælder også pårørende, jf. definitionen i denne aftales artikel 2.6. Dette privilegium gælder ikke kun disse personers ejendele, men også varer, der sendes til dem som gave eller leveres til dem som led i opfyldelsen af kontrakter med personer, der ikke er bosiddende på dansk territorium. Dette stk. 1 gennemføres efter gensidigt fastlagte procedurer.

2. For denne aftale gælder gennemgående, at fritagelse for punktafgifter alene indrømmes for de punktafgifter, der svares ved overgangen til forbrug, eller som fremgår af fakturaen.

3. De varer mv., der er anført i stk. 1 ovenfor, og andre varer, der anskaffes skatte- og/eller afgiftsfrit, må ikke sælges eller på anden måde overdrages til personer på dansk territorium, som ikke selv er berettiget til at indføre disse toldfrit, medmindre overdragelsen er godkendt af de rette danske myndigheder. En sådan godkendelse er ikke nødvendig for gaver til velgørende formål. Det er slutmodtageren af varerne, der er ansvarlig for at betale eventuelle skyldige afgifter som følge af transaktioner med personer, der ikke er berettiget til at indføre sådanne varer. Medlemmer af de amerikanske styrker, pårørende og amerikanske leverandører kan frit overdrage de i stk. 1 ovenfor anførte ejendele internt blandt sig selv, og disse overdragelser er skatte- og/eller afgiftsfri. De amerikanske styrker fører en oversigt over sådanne overdragelser af skatte- eller afgiftsfri produkter. De danske myndigheder skal godtage behørigt foretagne politianmeldelser af tyveri af told- og afgiftsfrie varer tilhørende medlemmer af de amerikanske styrker, pårørende og amerikanske leverandører, og disse personer er således fritaget for at betale tolden eller afgifterne.

4. Medlemmer af de amerikanske styrker, pårørende og amerikanske leverandører skal ikke betale eksporttold og -afgifter ved genudførelse (eller udførelse) af eventuelle varer, som de har indført til (eller erhvervet på) dansk territorium under deres tjenesteophold.

ARTIKEL 20

TOLDBEHANDLING

1. Danmark træffer alle hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre hurtig og smidig toldbehandling af effekter, der indføres til og udføres fra Danmark i henhold til denne aftale. En eventuel toldkontrol gennemføres hurtigst muligt.

2. Toldkontrol i henhold til denne aftale skal gennemføres i overensstemmelse med procedurer, der aftales i fællesskab mellem de rette danske myndigheder og de amerikanske styrker. En eventuel toldkontrol, som de danske toldmyndigheder måtte udføre på indgående eller udgående personlige ejendele tilhørende medlemmer af de amerikanske styrker eller pårørende, sker, når ejendele afleveres på eller afhentes fra den pågældendes bopæl eller efter gensidigt fastlagte procedurer.

3. Der foretages ikke kontrol af officielle amerikanske oplysninger, der indføres til og udføres fra dansk territorium. Officielle amerikanske oplysninger skal i overensstemmelse med NATO SOFA artikel XI, stk. 3, være behørigt markeret som sådanne, ligesom de skal være attesteret af de relevante amerikanske militære myndigheder som værende officielle amerikanske oplysninger.

4. For at forebygge misbrug af de rettigheder, som følger af toldbestemmelserne i NATO SOFA og denne aftale, forpligter de amerikanske militære myndigheder sig til at indføre de nødvendige foranstaltninger på de steder, hvor der er amerikanske styrker til stede. De amerikanske militære myndigheder og de danske myndigheder samarbejder om at efterforske eventuelle påståede overtrædelser af toldreglerne.

ARTIKEL 21

MILITÆRE VELFÆRDSTJENESTER

1. De amerikanske styrker kan på nærmere aftalte steder på dansk territorium etablere militære vareudsalg, dagligvareforretninger, andre udsalgssteder, messer, sociale aktivitets- og undervisningscentre samt fritidsområder, som kan benyttes af medlemmer af de amerikanske styrker, pårørende og eventuelt andet

nærmere aftalt autoriseret personel. De amerikanske militære myndigheder kan selv stå for ovennævnte militære velfærdstjenester eller indgå aftale med andre om at levere disse. Danmark kan for disse militære velfærdstjenester ikke stille krav om tilladelser, bevillinger, inspektion eller anden myndighedsregulering.

2. De amerikanske styrker kan indgå aftale med finansielle institutioner om at drive bankvirksomhed og anden finansiell virksomhed på dansk territorium udelukkende til brug for de amerikanske styrker, amerikanske leverandører og pårørende.

3. De samme officielle skatte- og afgiftsfritagelser, der gælder for de amerikanske styrker, gælder også for de tjenester og de organisationer, der er nævnt i denne artikel, da disse indgår som en integreret del i driften af det amerikanske militær. Tjenesterne og organisationerne vedligeholdes og drives i overensstemmelse med gældende amerikansk lovgivning. Der kan ikke stilles krav om opkrævning eller betaling af skatter eller afgifter eller lignende gebyrer af sådanne tjenester og organisationer for aktiviteter forbundet med deres drift.

4. De amerikanske styrker træffer hensigtsmæssige foranstaltninger til at forhindre, at de varer og effekter, som indføres til eller erhverves på dansk territorium af de tjenester og den virksomhed, som er anført i stk. 1 og 2 ovenfor, sælges til personer, som ikke er berettiget til at benytte sig af disse tjenester og organisationer.

ARTIKEL 22

MILITÆRE POSTKONTORER

1. USA kan etablere, opretholde og drive militære postkontorer til brug for de amerikanske styrker, pårørende, amerikanske leverandører og eventuelle andre, som Parterne måtte aftale i fællesskab.

2. Post, som indleveres på disse kontorer, kan frankeres med amerikanske frimærker.

3. De amerikanske styrkers officielle post er i overensstemmelse med NATO SOFA artikel XI, stk. 3, undtaget fra kontrol, undersøgelse og beslaglæggelse.

4. Toldkontrol af ikke-officiel post, der sendes med militærpost, sker i overensstemmelse med gensidigt fastlagte procedurer.

ARTIKEL 23

VALUTA OG VEKSLING

1. De amerikanske styrker kan indføre, udføre og benytte amerikansk valuta samt finansielle instrumenter lydende på amerikansk valuta uanset beløb.

2. De amerikanske militære myndigheder kan til medlemmer af de amerikanske styrker og pårørende udlevere og veksle valuta samt instrumenter lydende på valuta, der er gyldig i:

- a) USA,
- b) Danmark,
- c) Euro-zonen, og
- d) andre lande, i det omfang dette måtte være nødvendigt i forbindelse med autoriseret rejseaktivitet, herunder rejser i forbindelse med tjenestefrihed.

3. Medlemmer af de amerikanske styrker og pårørende kan:

- a) indføre og udføre amerikansk valuta samt instrumenter lydende på amerikansk valuta, og

- b) udføre øvrige valutaer og instrumenter lydende på øvrige valutaer fra dansk territorium, forudsat at de pågældende amerikanske styrker eller pårørende enten selv har indført den pågældende valuta eller de pågældende instrumenter til dansk territorium eller har modtaget den pågældende valuta eller de pågældende instrumenter fra de amerikanske styrker.

ARTIKEL 24

ANSÆTTELSE

1. De amerikanske styrker og de organisationer, som udfører militære velfærdstjenester, jf. denne aftales artikel 21 og 22, kan rekruttere og ansætte pårørende samt personer, som er autoriseret til at tage ansættelse på dansk territorium, og administrere disses ansættelsesforhold i overensstemmelse med denne artikel. For pårørende kan der ikke stilles krav om arbejdstilladelse.
2. Arbejdsvilkår fastsættes af de amerikanske styrker og organisationerne i overensstemmelse med gældende amerikansk lovgivning under hensyntagen til gennemsnitlige lønniveauer og den arbejds- og ansættelsesretlige lovgivning i Danmark, i det omfang dette ikke er uforeneligt med denne aftale eller de amerikanske styrkers militære behov. Løn, goder, tillæg og forhøjelser af disse beløb skal være i overensstemmelse med amerikansk lovgivning. USA giver ikke afkald på sin immunitet, herunder suveræne immunitet, med hensyn til ansættelse af sådant personel.

ARTIKEL 25

INDGÅELSE AF AFTALER MED LEVERANDØRER

1. De amerikanske styrker kan indgå aftaler om levering af varer, materiel, forsyninger, udstyr og tjenesteydelser (herunder udførelse af bygningsarbejde) på dansk territorium uden begrænsninger i forhold til valg af, hvilken virksomhed, leverandør eller person, der skal foretage leverancen. De amerikanske styrker har til hensigt i videst muligt omfang og under forudsætning af at amerikansk lovgivning overholdes, at benytte sig af danske virksomheder som leverandører af varer, materiel, forsyninger, udstyr og tjenesteydelser. Der skal indhentes tilbud og aftalerne skal indgås og administreres i overensstemmelse med amerikansk lovgivning.
2. Danmark må ikke stille de amerikanske styrker ringere end de danske væbnede styrker med hensyn til indkøb af varer og tjenesteydelser og ydelser fra forsyningsvirksomheder.

ARTIKEL 26

AMERIKANSKE LEVERANDØRERS STATUS

I forbindelse med levering af varer og tjenesteydelser til de amerikanske styrker på dansk territorium er amerikanske leverandører ikke omfattet af dansk lovgivning for så vidt angår vilkår for deres leverandøraftale om udførelse af arbejde i henhold til kontrakter med de amerikanske styrker eller dansk lovgivning for så vidt angår krav om tilladelser til og registrering af virksomheder og selskaber. Amerikanske leverandører er endvidere fritaget for al selskabsskat, der alene hidrører fra leveringen af varer eller tjenesteydelser til de amerikanske styrker eller opførelse af faciliteter for de amerikanske styrker. Amerikanske leverandører skal heller ikke pålægges nogen form for indkomst- eller overskudsskat af Danmark eller Danmarks politiske underinddelinger af den del af indkomsten eller overskuddet, som hidrører fra en kontrakt eller underleverandørkontrakt med de amerikanske styrker.

ARTIKEL 27

MILJØ, SUNDHED OG SIKKERHED

1. Parterne forpligter sig til at gennemføre denne aftale på en måde, der er forenelig med hensynet til naturbeskyttelse i Danmark og menneskers sundhed og sikkerhed. USA bekræfter, at USA vil respektere relevant dansk lovgivning på miljø-, sundheds- og sikkerhedsområdet i forbindelse med gennemførelsen af amerikansk politik. Danmark bekræfter sin politik om at gennemføre love, regler og standarder på miljø-, sundheds- og sikkerhedsområdet under behørig hensyntagen til de amerikanske styrkers, pårørendes og amerikanske leverandørers sundhed og sikkerhed.

2. Med henblik på at bidrage til en miljømæssig forsvarlig håndtering af farligt affald udpeger Danmark en instans, der skal fungere som ansvarlig myndighed i forhold til underretninger i henhold til Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf, vedtaget i Basel den 22. marts 1989, samt eventuel gennemførelseslovgivning. De amerikanske styrker er forpligtet til at afgive de oplysninger, som er nødvendige for, at Danmark kan opfylde disse forpligtelser.

ARTIKEL 28

FORSYNINGSTJENESTER OG KOMMUNIKATION

1. De amerikanske styrker, amerikanske leverandører og danske leverandører skal gives adgang til at bruge vand, elektricitet og andre offentlige forsyningstjenester på vilkår, herunder priser og takster, som ikke er mindre gunstige end dem, der under tilsvarende omstændigheder gælder for de danske væbnede styrker eller Danmark, og fritages i overensstemmelse med denne aftales artikel 16 for skatter eller andre offentlige gebyrer eller betalinger. De amerikanske styrker skal betale en forholdsmæssig andel af brugsudgifterne til disse forsyningstjenester.

2. Parterne anerkender, at det kan være nødvendigt for de amerikanske styrker at anvende radiospektrummet. Det er tilladt for USA at benytte egne telekommunikationssystemer (således som "telekommunikation" er defineret i Den Internationale Telekommunikations Unions konstitution og konvention fra 1992). Dette indbefatter retten til at anvende de instrumenter og tjenester, som måtte være nødvendige for at sikre fuld mulighed for at benytte telekommunikationssystemer, samt retten til at benytte alle nødvendige radiospektre til dette formål. Det skal være gratis for USA at benytte radiospektret. De amerikanske styrker koordinerer brugen af frekvenser med den administrative repræsentant for Danmark, medmindre dette ikke er muligt på grund af presserende operationelle forhold. I så fald underretter de amerikanske styrker hurtigst muligt den administrative repræsentant for Danmark eller dennes udpegede repræsentant herom.

ARTIKEL 29

IMPLEMENTERING OG TVISTER

1. Alle forpligtelser i henhold til denne aftale er betinget af, at der foreligger de fornødne bevillinger.
2. Parterne eller deres administrative repræsentanter kan eventuelt indgå implementeringsaftaler eller aftale implementeringsordninger med henblik på at gennemføre denne aftales bestemmelser.
3. De administrative repræsentanter skal konsultere hinanden som påkrævet med henblik på at sikre, at denne aftale gennemføres efter hensigten. De administrative repræsentanter skal udarbejde procedurer, således at deres respektive medarbejdere kan konsultere hinanden om alle forhold vedrørende denne aftales effektive gennemførelse.

4. Tvister løses på lavest mulige niveau og – hvis dette måtte være nødvendigt – eskaleres til behandling og løsning hos de administrative repræsentanter. Tvister, som ikke kan løses af de administrative repræsentanter, skal forelægges Parterne til konsultation og afgørelse.

5. Tvister og andre forhold, der er omfattet af konsultationspligt i henhold til denne aftale, kan ikke indbringes for de nationale domstole eller for internationale domstole, tribunaler eller lignende organer eller for øvrige tredjeparter.

ARTIKEL 30

IKRAFTTRÆDEN, ÆNDRINGER OG VARIGHED

1. Denne aftale træder i kraft på datoen for den sidste note i Parternes noteudveksling, der angiver, at hver Part har gennemført de interne procedurer, der er nødvendige for aftalens ikrafttræden.

2. Denne aftale kan ændres ved skriftlig aftale mellem Parterne.

3. Denne aftale gælder ikke for Grønland eller Færøerne.

4. Denne aftale gælder for en indledende periode på ti (10) år. Efter den indledende periode fortsætter aftalen med at være i kraft, men kan opsiges af en af Parterne med et (1) års skriftligt varsel til den anden Part ad diplomatiske kanaler.

5. Denne aftales bilag A udgør en integreret del af denne aftale og kan ændres ved skriftlig aftale mellem Parterne eller deres administrative repræsentanter.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, som er behørigt bemyndigede af deres respektive regeringer, underskrevet denne aftale.

UNDERTEGNET i Washington D. C., den 21. december 2023 i to eksemplarer på dansk og engelsk, idet begge tekster har samme gyldighed.

FOR REGERINGEN I DANMARK:

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen

**FOR REGERINGEN I AMERIKAS
FORENEDE STATER:**

Udenrigsminister Antony John Blinken

BILAG A Aftalte anlæg og områder

- Flyvestation Karup
- Flyvestation Skrydstrup
- Flyvestation Aalborg